

عنوان و نام پدیدآور	: امنیت اجتماعی کودکان در فضاهای عمومی شهر تهران / تألیف: موسسه پژوهشی عرش کاوش
مشخصات نشر	: تهران: شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، معاونت علم و فناوری، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۳۱۰ ص: مصور، جدول
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۲۸-۴۸-۶ / ۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: قیفا
یادداشت	: کتابنامه ص: ۳۰۷ - ۳۱۰
موضوع	: امنیت روانی در کودکان
موضوع	: Security (Psychology) in children
موضوع	: فضاهای عمومی - ایران - تهران - جنبه‌های اجتماعی
موضوع	: Public spaces - Iran - Tehran - Social aspects
شناسه افزوده	: موسسه پژوهشی ستجش از دور و GIS عرش کاوش
شناسه افزوده	: شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، معاونت علم و فناوری
شناسه افزوده	: Tehran Municipality, Tehran Urban Planning and Research Center, Department of Science and Technology
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ الف۷۸ / BF۷۲۲
رده بندی دیویی	: ۱۵۵/۴۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۲۶۰۴۱

امنیت اجتماعی کودکان در فضاهای عمومی شهر تهران
 کتابخانه مرکز پژوهشی علم و فناوری شهر تهران

شماره ثبت: ۹۹۸
 تاریخ: ۱۴۰۳/۰۳/۲۹

تألیف: موسسه پژوهشی عرش کاوش
 صفحه آرایی و طراحی جلد: معاونت علم و فناوری
 نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵
 چاپ: فاطرنگار
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 بها: ۱۵۰،۰۰۰ ریال
 ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران؛ معاونت علم و فناوری
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۲۸-۴۸-۶

کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.



نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقلرزگی، شماره ۲۲
 کدپستی: ۱۹۶۴۶۳۵۶۱۱
 تلفن: ۲۲۳۹۲۰۸۰-۸۲
 http://rpc.tehran.ir
 info@rpc.tehran.ir

معاونت علم و فناوری
 شهر تهران

سخن نخست

در همه ادوار تاریخ زندگی اجتماعی انسان، امنیت یکی از نیازهای اساسی بوده است. امروزه در روزگار تغییرات پرشتاب اجتماعی و کالبدی، تامین امنیت اجتماعی یکی از وظایف اصلی دولت و نهادهای عمومی نظیر شهرداری است. چه اینکه این مقوله نقش اساسی در شکل‌گیری سیاست زندگی شهروندان دارد. در این میان، تامین امنیت اجتماعی کودکان بویژه در فضاهای شهری متأثر از عوامل فرهنگی و فضاهای عمومی است. در یکی از معانی غیرموسع، فرهنگ به معانی و ایستارهای ذهنی شهروندان در مورد مقولات ارزشی و هنجاری اشاره می‌کند. با چنین نگاهی برنامه‌ریزی برای ارتقا سطح فرهنگ عمومی یکی از اولویت‌های اساسی مدیریت شهری تهران در ده سال منتهی به ۱۳۹۴ بوده است. با همین قوت، فراهم کردن زیرساخت‌های فیزیکی ضروری برای پاسخگویی به مطالبات عمومی شهروندان در حوزه زیرساخت‌های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی نیز همواره در دستور کار بوده است. در واقع تلاش برای همسوزی برنامه‌های محتوایی و زیرساختی همواره یکی از دغدغه‌های مدیریت شهری بوده است.

عطف به این رویکرد، فضاهای عمومی شهر تهران به عنوان بستری برای نهادینه‌سازی فرهنگ شهروندی کودکان قلمداد می‌شوند. مهم‌ترین پیش‌نیاز ایفای این کارکرد، ایجاد حس امنیت فردی و اجتماعی به کودکان مصرف‌کننده این فضاها است. هدف اصلی کتاب پیش‌رو، شناخت مسائل تهدیدکننده امنیت اجتماعی کودکان و ارائه راهکارهایی برای ایمن‌سازی فضاهای عمومی شهری است.

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران به عنوان نهاد پیوند دهنده عرصه‌های پژوهشی و اجرایی در مجموعه مدیریت شهری تهران، امیدوار است بتواند با فراهم کردن زمینه انجام پژوهش‌های کاربردی با کیفیت، نقش خطیر خود را در تحقق فصل نوینی از سازماندهی اقدامات مبتنی بر تحقیق و پژوهش ایفا کند.

بابک نگاهداری

رئیس مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

فهرست موضوعی

۱۵	پیشگفتار
۲۱	فصل اول: امنیت کودکان در فضاهای عمومی
۲۳	مقدمه
۲۵	کودکان در شهرهای معاصر
۲۷	امنیت اجتماعی
۳۳	فضا و امنیت اجتماعی
۳۵	شهر دوستدار کودک
۴۴	چارچوب نظری مدل مفهومی
۵۱	فصل دوم: ارزیابی نظرات دست‌اندرکاران امور آموزشی و مسئولان فضاهای عمومی شهر تهران
۵۳	مقدمه
۵۴	شهرداری تهران
۵۵	اداره کل بانوان شهرداری تهران
۵۷	اداره کل مطالعات معاونت اجتماعی فرهنگی شهرداری تهران
۵۸	مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
۵۹	سازمان رفاه و خدمات اجتماعی
۶۱	اداره کل سلامت
۶۲	معاونت معماری و شهرسازی شهرداری تهران
۶۴	نیروی انتظامی
۶۴	واحد مددکاری اجتماعی نیروی انتظامی تهران
۶۷	بررسی نظرات و دیدگاه‌های کارشناسان معاونت اجتماعی کلاتری‌های شهر تهران
۷۰	سازمان آموزش و پرورش
۷۰	مرکز مشاوره و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی آموزش و پرورش
۷۲	انجمن اولیاء و مربیان آموزش و پرورش

۷۳	بررسی دیدگاه مدیران و معاونان مدارس
۸۴	قوه قضاییه
۸۵	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۸۷	انجمن حمایت از حقوق کودکان
۸۷	نتیجه‌گیری
۸۹	فصل سوم: ارزیابی امنیت کالبدی و محیطی فضاهای عمومی
۹۱	مقدمه
۹۶	ارزیابی کالبدی و محیطی پارک‌ها
۱۴۰	ارزیابی کالبدی و محیطی مراکز خرید
۱۵۱	فصل چهارم: ارزیابی دیدگاه‌های کودکان در نقاشی‌ها و خاطرات
۱۵۳	مقدمه
۱۸۴	تحلیل خاطرات ناگوار کودکان از فضاهای عمومی
۱۹۴	جمع‌بندی
۱۹۷	فصل پنجم: ارزیابی نظرات والدین
۱۹۹	مقدمه
۲۰۰	ویژگی‌های فردی کودک
۲۰۱	سن و جنس کودکان
۲۰۱	ترجیحات مکانی کودکان از نظر والدین
۲۰۲	روابط اجتماعی و معاشرت کودکان
۲۰۳	ادراکات و تجربیات والدین از مخاطرات فضاهای عمومی
۲۰۵	الگوی مکانی و زمانی استفاده کودکان از فضاهای عمومی
۲۰۵	مدت زمان حضور و نوع فعالیت کودکان در فضاهای عمومی
۲۰۷	مدت زمان و نحوه تردد به مدرسه
۲۰۸	نوع تفریحات کودکان در فضاهای عمومی
۲۰۸	نحوه گذران اوقات فراغت کودکان
۲۱۰	نظارت بر رفتارهای کودکان